

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Egy soros hirdetés...
Kéziratok visszaküldésének adatai.

A debreczeni ev. ref. egyházzól.

Egyházi körökben nagy figyelemmel kísérik azon mozgalmat, mely Debreczenben az ev. ref. egyháznak lelkesíti — parochialis — körökre való felosztása iránt megindult. Mi magunk is nagy figyelemmel kísérjük e mozgalmat s az eddig történetéről lapunkban beszámoltunk, nem lesz tehát érdektelen, ha megismertetjük olvasóinkat azzal is, hogy miként vélekednek a tárgyalás alatt lévő javaslatról a budapesti egyházi körök. A Budapesti megjelölt „Protestáns egyházi és iskolai lap” legutóbbi számában Kenessey Béla hosszabb cikkben foglalkozik e javaslattal, mely cikk egész terjedelmében így hangzik:

„És mégis mozog!”

„És hiszen ezután... a ti véneitek álmodtak álmodoztak és a ti ifjakot látsátok látnak!”

Ugy tetszik, mintha álmodtak álmodoztam és látsátok látnak volna én is, mikor előtársam azt a Javaslattól, mely a debreczeni ev. reform. egyházban tervezett „lelkesíti — parochialis — körök felállításáról s az ezekkel kapcsolatos szervezetről a debreczeni egyháztanács elé terjesztett be.

Megmozdultak az egyházi élet sivar mezejére a megszáradt tetemek az Ur lelkének inléte alatt és megelégednek és áll az ő lábára felette igen nagy sereg!

A mi után olyan rég vágyódtunk; a mit oly sokszor sürgettünk, szinte követeltünk; és a mit mindég mint fennmaradhatóságunk, erőteljes tovább fejlődhetőségünk egyedül és elmulasztott feltevélet mutattunk fel: ime a megvalósulás előtt áll egyik legnagyobb, egyik vezér egyházunk körében. És ha annyi energia lesz a kivitelben, mint a mennyi van a javaslatban, akkor rövid időn Debreczen leendő az a minta-egyház, melynek formájára kell alakulnia nemcsak nagyobb, de kisebb egyházközösségeinknek is; mindenik annyit valószínűleg meg ennek intézményéből, a mennyi helyi viszonyai között életbe léptethető.

Méltó a kezdeményezés Debreczenhez és annak vezér embereihez és csak teljes elismeréssel kell meghajolnunk előttük és nekik tisztességet tennünk.

Nagy, elvi fontosságú dolgok nyertek kifejezést a Javaslathoz és nyeregnek megvalósulását s munkát elfogadásával. Ezeknek keresztülvitelével egyszerre más képet fog mutatni egyházi életünk. Erő, életesség, érdeklődés, vallásosság, buzgóság és lelkesedés fogja helyét elfoglalni a mostani petyhüdtőségnek, bágyadságnak, közönynek, hidegségnek és lélek nélküli való vegetatiónak.

Különösen nagy gyülekezeteink vannak igen elhanyagolt állapotban. Megvesszük a pásztorot és elszédnek a juhok. A pásztorok megvannak verve a tömérdek adminisztratív dologgal a nagy gyülekezetekben és tulajdonképeni pásztor nélkül bolyong a nyáj. Mert nem ér per abszolte semmit, ha osztatlan parochialis rendszer mellett akár 24 papja van is az ecelesiának s ezek csak akkor szolgálnak, mikor »a papi tisztnek rendi szerint rájuk jut a szer.« Így a híveknek lelki gondozásáról szó sem lehet. Pedig e nélkül meg hiábavaló a mi predikálásunk.

A hívekkel foglalkozni kell. Szellemi recompensatiót kell nekik adni az egyház iránt tanúsított áldozataikért; mert ellenkező esetben csak tehernek érzik ezeket; sőt könnyen felébred az a gondolat is, hogy hiában és keveset érő dologért áldoznak.

Az egyház-tagokban érdeklődést kell kelteni az egyházi ügyek iránt s ennek legközvetlenebb módja csak az lehet, hogy közöljük minél többen vonatkozásnak bejogait és kötelességeit gyakorlására. A

jogok gyakorolhatóságával élénkebb lesz a kötelesség érzése is.

Az egyháznak a maga erejét minél több társadalmi intézmény létesítésében kell kimutatni, hogy látván annak nemcsak contemplatív hitét, de hatalmas cselekedeteit is, éreznek a hírek közvetlenül a jótékony hatásait és maguk is alkotó tényezőivé válnak az intézményeknek, egész lelkesedéssel csüggenek és munkáljanak azokon.

A protestantizmus soha nem a tömegekre, hanem mindig az egyénekre fektette a főszűrt és csak az egyesek megnyerése által tudott mindég alkotni. Minél több egyént tudott megnyerni valamely ügynek, annál erősebb lett az az institútója; de ha nem volt képes az egyéni érdeklődést és az egyéni munkásságot felkelteni és szakadatlanul ébren tartani: vesztett ügye volt.

Ezt a szempontot kell minden dolgában szem előtt tartania. Ezzel áll, vagy esik.

Ez a szempont érvényesült a debreczeni Javaslathoz, mely — eddigi viszonyainkhoz mérten — bizony oly eszményi és mégis realis intézményeket contemplál, hogy szinte álmodozásnak és látások látásának tűnik fel. Egy az egyháznak eszményi céljait kiválóan ismerő és folyton szemel előtt tartó, de annak való viszonyait is számítani tudó codificatornak munkája ez. Ideális felfogás a célok kitűzésében; de a legnagyobb realitás a cél eszközökben, az elérhetőségek módjainak kijelölésében. A Javaslattal ugyan helyi, specialis viszonyokra vonatkozó első sorban; de egész magyar protestáns egyházunkra nézve is fontos elvi dolgok teszik egyetemes érdekűvé.

1. §-a azt mondja: „A debreczeni ev. ref. egyház, mely az 1888-ik év végén történt hivatalos kimutatás szerint 40,508 lelket foglal magába, az egyház közigazgatási terén megszaporodott teendőinek munkafelosztás által leendő közművelés, a lelkesítő gondozás — cura pastoralis — lehetővé tétele, a szegény és árva ügy-felkarakolása, a népoktatás fejlesztése s ezek által a vallásos erkölcsök élet áldásosabb eredményének eszközése végett kebeleben het lelkesíti kört alakít.”

Ime a nemes indokok!

A kivételre nevez, igen helyesen, még legelő az elvi propositio között kimondja, hogy „a lelkesíti körök nem szüntetik meg az egyháznak egy most, mint jövőben feltételezhető teendőit s az egység által biztosított erőt és nagyságot. Ez egységek biztosítására minden templom, mint az egyház közös tulajdona, a híveknek tetszés szerinti szabad használatára tartatik fenn; ugy minden lelkesíti kör, mint a főgondnok és presbyterek az egyháznak szavazati joggal bíró összes tagjai által választandók; az anyakönyvek vezetése egységes leendő és végül az alapítványi és más tőkepeazek, ugyintzen az ingatlan birtokok jövedelmei, mint az egyház közbizonyos egy pénztárban kezelendők. Egy pénztárba folyik be minden egyházi és iskolai adó, minden adomány, hagyomány és alapítvány. E pénztár könyvel minden bevétel és teljesít minden kiadást.”

A lelkesíti körök, a város közigazgatási felosztására tekintettel, jelöltetnek ki; a mi szinten egészen helyes; mert e felosztást már a közönség megszokta s nem esik majd nehezére egyházi illetekességét keresnie.

Mindenik lelkesíti körnek meg lesz a számára kijelölt ügyekben a maga autonómiája, melyet presbyteriumával gyakorol. A presbytereket a szavazati joggal bíró összes egyháztagok választandják és pedig úgy, hogy az eddig utczánként történt szavazás helyett most a szavazás a lelkesíti körök szerint leendő s meg kell a szavazásnál jelölni, hogy kik, mely lelkesíti körhöz választandók. Az egyes lelkesíti körökre nevez a presbyterek szamat a zsinati törvények rendelkezése szerint alapítják meg. A lelkesítek ezután presbytereket öszszehivatván, a lelkesíti kör presbyteriumát megalakítják.

A presbyteriumok jogait és kötelességeit a javaslat egészen a zsinati törvények szerint alapítja meg azzal a hozzátoldással, hogy kötelességük a „közbizonyosság ébresztése által

adományok gyűjtése, kegyes hagyományok és alapítványok tételének elősegítése.” E „ész-presbyteriumok felelőseinek foruma a nagy presbyteri közgyűlés. A jogok és kötelességek „könyveiben és pontosabban teljesítése végett a lelkesíti körben lakó egyháztagok a nyílt próbb körökre osztattak, a hány abban a körben napresbyterek száma. Minden presbyter az elnökség által részre megjelölt ily kisebb körben, megbízatást, leletit esküjéhez híven vezetni kötelezett.” Az ősi kalvini egyház presbyteri intézményének felelevenítése!

A presbyteri közgyűlés tagjai: a főgondnok, a lelkesíti körök egyházi és világi elnökei, a lelkesíti körök összes presbyterei. Elnökök: a főgondnok és az egyház szolgálatában legidősebb lelkesíti. E presbyteriumi közgyűlés jogaira és kötelességeire nevez ismet csak a zsinati törvények a mervadók.

A debreczeni egyház lelkesíti körök egy egyházmegyét alkotnak, az egyházi törvények 35. §-ának teljesen megfelelő hatáskörrel. Ez egyházmegyei közgyűlést alkotják: az esperes és egyházmegyei gondnok, mint elnökök; 3 egyházi és 3 világi tanácsbíró; a lelkesíti és világi jegyző; minden rendes és helyettes lelkesíti; minden lelkesíti kör gondnoka; minden lelkesíti kör egy-egy képviselője; minden lelkesíti kör tanítói testület által választott egy-egy képviselő és a felső leányiskolának és a központi elemi fiúiskolának igazgatói. Az esperes az egyház lelkesíti körök az egyes lelkesíti körök presbyteriumai által adott szavazatok általános többségével tíz évre választatik. Az egyházmegyei gondnok mindenkor az egyház főgondnok.

Mindenik lelkesíti kör tehát egy-egy önálló egyház 5—6000 lélekkel és mégis tagja egy nagyobb organismusnak. Az 5—6 ezer lélek ugyan meg mindig sok arra, hogy egy lelkesíti körrel gondozhassa őket; de ekkora szám mellett már mégis sokkal inkább az öveinek tartatja és magához vonhatja hivat, mint mikor 40 ezer és néhány száz lelek tulajdonképen senki, mert 6 pap csak épen funkciókat végez náluk. Az 5 és 6 ezer lelek felett való pástorkodás terhe azonban megszűnik a presbyteren, a kiknek száma szerint oszlik egy-egy kör megint kisebbekre. Nagyon jó, hogy így érvényesül az egyetemes papság elve.

Az alkotmány keretbe, melyet egészen a kalviniista elveknek megfelelőleg állapít meg, a javaslat lelket, életet ott a lelkesítek hivatalos teendőinek, a szegény- és árvaügynek s a közoktatásnak megjelölésével és illetőleg szervezésével.

A lelkesítek hivatalos teendői az isteniszület körében, az isteniszület körén kívül és a cura pastoralis gyakorlásában állapítottak meg.

A vasárnapi és ünnepi isteniszületeket a nagytemplomban a lelkesítek sorrendben végzik, hogy az egyház egysége így is kifejezre jusson. Szentírás magyarázatot hetenként háromszor kell tartani a nagy és kis templomban; míg az ispotályi és czeled-utczai templomban hetenként egyszer. Minden templomban hetenként kétszer könyörgés tartandó stb.

A házassalándok bejelentése és bejegyzése az anyakönyvet vezető hivatalnál, kihirdetése pedig azon lelkesíti kör lelkesíti hivatala által és templomban történik, a mely l. körben a házassalándok laknak. Azonban ha a válogény és menyasszony más-más l. körben laknak, mindket lelkesíti kör lelkesíti hivatala által és mindket l. kör templomban kihirdetendők.

Az esketés ott történik, a mely lelkesíti körben a menyasszony lakik. Jogában van a gyülekezet minden tagjának esketés és temetés alkalmával annak a lelkesítek szolgálatát venni igénybe, a kit bizalmával megtszítel; azonban ily esetben a rendes palástdíjat az anyakönyvet vezető hivatalnál lefizetvén, az általa szolgálni felkelt lelkesítek külön díjazni kötelezett.

Az a nyakönyvek vezetése egységes leendő s e célból egy rendszeres anyakönyv-vezető hivatal állítatik fel. Az anyakönyvek vezetése egy lelkesítek jegyzőre bízandó, kinek tiszteletdíja 1000 ft volna. Ez 1000 forintból a lelkesítek stolaikból 100—100 fttal járulnának.

Minden lelkesíti hivatal által a végzett keresztületek, átterési átveletek és elbocsátások, esketések és temetések bejegyzendők, az ily célból nála levő és az anyakönyveknek másod példányát képezendő írebe. Az anyakönyvi ivatek minden szombaton délután az egységes anyakönyvekben leendő elkönyvelés végett az anyakönyv-vezető hivatalhoz beküldi stb. Minden haláleset az anyakönyv-vezető hivatalnál jeletendő be. Ott adatik ki a sorrend szerint következő lelkesíti és ének-vezér részre

re a hívány. Az anyakönyvi kivonatok stb. díja e központi hivatalban fizetendő, valamint a lelkesíti hivatalok is minden szombaton délután oda küldik be az azon héten összegyűlt keresztelési és esketési díjakat. Az ékként összegyűlt stolalet az anyakönyvet vezető anyi egyenlő részre osztván, a hány rendes lelkesíti hivatal van, minden lelkesítek részére az öt illett osztaleket minden szombaton délután elküldi. A lelkesítek által sorrend szerint végzett temetésekért nyert díjazás a szolgálatot teljesítőt illeti.

A szegényügy intézése a presbyterium 3—3 évre állandó bizottságot választ, melynek elnöke az ispotályi lelkesítek, tagjai minden lelkesítek és minden l. körből egy-egy presbyter. Ez a „Szegényeket gondozó bizottság” törekszik a városi hatósággal egyetértőleg eljárva az utcákon és házankénti köldulást megszűntetni; a munkaképes szegényeknek általuk végzhető munkát szerezni; a nyomorékokat és munkatehetetlen agokat az ispotályban elhelyezni, ott nemcsak testök táplálásáról és ruházataról gondoskodni, hanem lelkeik javáról is az ispotályi templomban tartandó rendes isteniszületek által gondot viselni; őket betegsügekben gyógyíttatni és elhalásuk esetén eltemettetni. A munkaképes szegények javára pedig igyekszik minden lelkesítek körben menházat nyitattni s ezekben telen át az arra szorultaknak meleg helyiséget és olcsó ételket szolgáltatni. Az ezek valóstítására szükséges kiadásokat az ispotályi pénztárnak s czelela rendeltetett jövedelmei, e czelela rendelt tőkek kamata, a tőkepenztár által nyújtandó segély, a várostól kérandó adomány, az egyház tagjaitól e czelela szedendő évi járulé és kegyes adományok, alapítványok és hagyományok fedezendik. A menházak és népkonyhák megnyitása esetén minden lelkesítek körben, azon körnek önkényét vállalkozó kegyes asszonyaitól, az általuk választandó elnevezésű oly egylet alakítandó, mely e menházaknak és népkonyhák fentartását és gondozását lehetővé teszi.

Minden lelkesítek körben s azon kör elemi iskoláikhoz lehető közel egy-egy árva ház állítandó. Ez árva házak felállítására a presbyteri közgyűlésnek feladata, gondozása pedig az illető lelkesítek körök presbyteriumának joga és kötelessége. Az árva házak felállítására alapul szolgálhatnak: az egyház penztára által kezelt és most is az „egyházi árva” segélyezésére rendelt tőkek évi kamatai; a város által kezelt, de a debreczeni ev. ref. egyházat illető s e czelela most már átvehető „árvaratór alap” tőkejeinek évi jövedelme, adományok, alapítványok és a nögyeletek segélyezése. Az árva 12-ik életévük betöltéséig apoltatnak s ez ideig az elemi iskolákban tanítatván, vallásos és erkölcsi életre neveltetvén, ekkor confirmatának. Ezután az egyház egyes buzgó tagjaihoz mint iparos tanocok vagy házi cseledek adatkak ki oly feltétel alatt, hogy teljes koruá letelükig folytonosan az intézet felügyelete alatt maradnak. A nagykorúságukat előzőleg szolgálatukert nyert évi díjazásuknak egyharmadát az intézet felügyelőségének beszolgáltatni kötelesek, mely összeg takarékpénztárba helyeztetvén s kamatival növeltetvén, önállóságuk elérésékor részökre fog kiadatik. A 12 éves korától önállóvá letelég elhalt árvaik ily nemü összeggecskéje az intézet alapítójeinek növelésére fordítatik.

Mennyi szép e nemes gondolat! Mily rendkívül tag köre a keresztényi szeretet működésének! És mennyi érdek-keltés a hívekben az egyház iránt!

Végül a közoktatásról szól a javaslat. E téren is keresztülvon vité a lelkesíti körök önkormányzata és e mellett az egység a presbyteri közgyűléssel és az egyházmegyehez való viszony. Minden lelkesítek körnek meg van a maga iskolászeke, a lelkesítek, mint elnökkel, 3 presbyterrel és a kör tanítói által választott egy tanítóval, ki a tanácsközások jegyzője. Ez iskolászekek részére külön eljárasi pragmatikát ad a javaslat.

A lelkesítek körökben szervezett iskolászekek összes tagjaiból alakul az „iskolaszekek gyűlése”, melynek lelkesíteknek a presbyteri közgyűlés választja, jegyzője pedig a presbyteri közgyűlés aljegyzője. Ennek hatásköre is részletesen meg van állapítva. A leánynevelő intézet és a központi fiúiskola ennek a közvetlen felügyelete alatt áll.

Ezek a nagyszabású Javaslattal legfőbb gondolatai és intézkedései. A belőlük kimagasló elvi jelentőségű mozzanatokra felesleges volna külön rámutatnunk; maguktól, éles vonásokban domborodnak ezek ügyis ki. A tisztán helyi vonatkozású intézkedésekről pedig nem szólhatunk, nem is lehetne feladatunk. Az apró részletek módosulást szenved-

hetnek a gyakorlati kivitelben épen a specialis localis viszonyok miatt; de a hatalmas és minden ízében erőtelj, élet-től duzzadó conceptio a maga egészében kifogástalan.

Megmozdult magyar Sionunk egyik legnagyobb egyháza. Tenni, alkotni kíván. A keresztény és protestáns szellem ereje lüktetni kezd benne. Nagy czélokat tűz ki maga elé a cselekvésre. Az Úr adjon erőt neki a kivitelhez!

Es ha a nagy alkotás meg lesz; ha a gyülekezetben igazi evangéliumi élet hat át és elevenít meg minden tagot; ha kicsiny és nagy, gazdag és szegény, szolga és szabados lelkes pásztorok vezetése alatt égő hittel, lankadást nem ismerő buzgósággal, szent érdeklődéssel építik a Krisztus anyaszentegyházát külső és belső erősödésben: emel-jék oda szemüket egyéb gyülekezetek-ink is és kövessék a nemes példát!

Sőt még ne is várjanak az ott be-következő eredményre. Az kétségtelenül meg lesz! Hanem ébredjenek fel minél előbb! Az ellenség körül jár, „mint az ordító oroszán, keresvén kit elnyeljen” — Éber pástorokra, nemes érdeklődőkre és buzgó hívekre van szükségünk!

Debreczen kitzított egy nemes esz-méssel tele irt zászlót! Karja ne lan-kadjon meg a lobogtatásban! A magyar protestáns egyház pedig kövesse, nehogy a közöny havába lassanként mind mé-lyebbre süllyedve megdermedjen és az élet feltételét képező melegség hiányá-ban élettelen tömeggé váljék!

Kenessey Béla.

Ime láthatják t. olvasóink, hogy a nagy fontosságú javaslatról mily nagy elismeréssel szól egy tőlünk távol álló, tehát elfogulatlantalan bíráló, kinek bírálata egyházi ügyekben bizonyára tekintélyre tart számot. „Egy az egyháznak eszményi cél-jait kiválóan ismerős és folyton szemei előtt tartó, de annak a való viszonyait aivalis számitani tudó codificator munkájá-nak tartja a javaslatot. Azt hiszik, hogy egy ilyen tekintélyes helyről jövő, s szakértő bírálat mindenkit meggyőz a felől, hogy mily nagy szükség volt a javaslat benyújtására, s mily helyesek és nagy horderejűek az abban lefe-ketett elvek!

Szerk.

== Beltoldi hírek. Gr. Szapáry Gyula miniszterelnök Bécsből, hol b. Bauer, gr. Taaffe és Bacquehem osztrák miniszterekkel tanácskozott, visszatért Budapestre. A költ-ségvetés tárgyalása a képviselőházban nov. 4-én kezdődik meg. Móricz Pál orsz. gyűl. képviselő a kormánypartban viselt igazgatói állásáról lemondott. Utódjául Latinovics Ernőt emlegetik. Az udvaritthon. A király, valamint Lipót herceg és neje Gizella her-cegnő, nov. 4-én érkeznek Gödöllőre, több heti tartózkodásra. Képviselői beszámoló. Szeesódi Kálmán vasárnap tartotta Kórmenden beszámolóját, melyben kijelentette, hogy Ugron Gáborhoz csatlakozott. Utána Udvargy képviselő szólalt fel, a ki nem helye-selte a Szeesódi eljárást. — A budapesti unitárius templomot vasárnap szentelték föl. Beakó Kálmán, a nemzeti színház nyugalmazott tagja s volt könyvtár-noka, Budapestben 66 éves korában elhunyt. Több szünet után, melyek közül legismere-tesebb „Bakow, a szekelyek hőhéja.”

A „DEBRECZENI” TÁRSZÁJA.

ERDŐ VIRÁGA.

(Regény két kötetben.)

— Irta: Vörös Juliska. —

(MÁSODIK KÖTET). 12.

(Folytatás.)

Aztán ez a világos szürke ruhád nagyon szép, de én azért megmondtam a szolgáknak, hogy tegye fel a kocsi-ra azt az uti ladát is, a mit a vasutról kihoztak, itt van hat velünk a többi ruhád is, öltözzél szépen. Ne mondassák fiam, hogy bennünket meg a kutyá sem ugat meg.

— Csokolom a kezét, kedves néni. Fa-lun hamar megy az ismeretség, feszély és ke-vélyesség számuzve, ott kúna a főszécs erdő-ben a lanyak csportosan szedik a virágokat, megmondja mindenik, hogy hívják, Ika, Bo-riska, Emmuska, eddig van, kész az ismeretseg.

Megbeszélnek a házi, állami ügyeket, ki-nek hany, milye, ruhája van, milye süte-meny készítettek múlt vasárnap, kik voltak a vendégek húsvétkor, hany kis csibét kelteit ki tegnap a bubos jörcze és milye hegyesre

== A magyar fegyvergyár igazgatósága és a berlini Loewe Lajos és társa cég között meggyezés jött létre oly értelemben, hogy a nevezett cég átveszi a fegyvergyár összes aktívait és passzívait, a m. kir. honvédelmi miniszteriummal meg letétben levő 200,000 forintnyi övadék-maradvány kivételével. Ez ösz-szeg, a mennyiben a kormány részéről kiad-nék, a fegyvergyár szabad rendelkezésére ma-rad. A neki átszolgáltatott aktívák megváltása fejében és az azon igények kiegyenlítésére, a melyeket a fegyvergyár kártérítés czimén a Loewe és társa céggel szemben jogosan támaszthat, a mondott cég éz termé-szetesen tartozik a fegyvergyár összes passzívait a sajátjából fedezni s ezen felül 2 1/2 millió forintnyi összeget, vagyis részvényekait az előbb aján-lott 66 2/3 forint helyett 75 forint, 1891. május hó 31-ig a fegyvergyár javára lefizetni. Az igazgatóság e kiegyezés elfogadását fogja a közgyűlésen javasolni, elvárva a kormány méltányosságától, hogy a 200,000 forintnyi övadék kiadása által a felszámolási hnyadoknak megfelelő javaslatát lehetővé teszi.

— Miniszterváltozás. Bécsből írják a „Budapesti Hirnaplónak:

Közvetlenül a szabadságon távollevő kül-ügyminiszternek visszaérkezése után nagyje-leentőségű személyváltozások fognak történni egy a külügyminiszteriumban, mint a magyar kabinetben. Orczy Béla báró, ő felsege szem-lye körüli m. kir. miniszter, saját kerelmére fel fog mentetni állásától s a külügymi-niszterium első osztályfőnöke, Szögyény-Marich László foglalja el helyét. E válto-zások immár teljesen bevégezetté a nyak tekinthetők. Szögyény távo-zása további személyváltozásokat fog maga után vonni a külügyminiszteriumban. Ezekre nézve még nem történt ugyan meg döntő he-lyen az elhatározás, igen valószínűnek tartják azonban, hogy monarchiánk szófiai főkonzula, Burian, a külügyminiszteriumba fog be-hivatni.

== Országgyűlés. A képviselőház ülése okt. 27-én. A képviselőház a jövő évi budget betervezésére óta tegnap tartotta első érdemleges ülését. A nagy számban felgyűlt elnöki beje-lentéseken kívül Csáky Albin gr. vallás- és közoktatásügyi miniszter beterveztette a köz-oktatás állapotáról szóló 19-ik jelentését, meg pedig e jelentésnek a nepoktatásra vonatkozó első részét. A ház: a jelentést a közoktatás-ügyi bizottsághoz utasította. — Wekerle Sándor pénzügyminiszter pedig a szőlőterüle-teknek nyújtandó állami kedvezményekről nyújtott be törvényjavaslatot, melyre nézve már korábban ígertetet tett. E törvényjavas-latot előzetesen a pénzügyi és a közgazdasági bizottságok fogják tárgyalni. Ezután Szapáry Gyula gr. miniszterelnök és Péchy Tamás ház-elnök javaslatára kimondotta a ház, hogy a budget tárgyalását nov. 4-én kezdi meg, a legközelebbi ülést pedig szerdán d. e. 10 óra-kor tartja, a mikor a lemondott Szathmáry György helyébe jegyzőt s ezen kívül több bizottsági tagot választanak, azután pedig az igazságügyi bizottság két jelentését tárgyal-jak le.

== Külföldi hírek. A szerb skup-stinát tegnapra hívták össze. Előrelátha-tólag igen heves politikai harcok lesznek Szerbiában. A képviselő választás sok Görögországban vasárnap ejtettek meg. Battenberg Sándor herceg, a volt bol-gár fejedelem, ki osztrák katonai szolgálatba lépett, a dragonyosoktól a gyalogosokhoz he-lyeztetett át. Löporrobbanás. Kantonban egy löporraktar a levegőbe repült. A robbanás következtében ezer ember vesztette életét s 200 ház romba dönt. Hirnaplók párbaja. Toursban két francia hirnaplói — hirnaplói polemia mitt — párbajt vívott. Egyikük — Allard nevé — életveszélyesen

van kikenve a rektortanítónak a bajusza (bi-zonyosan Wakszpromádeval).

Ök nem olyanok, mint a városi hölgyek, irigyen nezik azok és bírálják egymás öltö-zéket.

A falusi lányka megnyugodva érzi, hogy ő is olyan szép, mint amaz, olyan fiatal, olyan egészséges, olyan vig, összeillenek mind.

Az ifjúság azonban már többé — ke-vésbé világlátott, tehát feszít kiki a maga módja szerint.

Azonban Czihelószki néni előtt szőrayen kalspot emelnek: Csokolom kezét, nagysád, hangzik minden felől; élenk cseveges, dal veri fel az erdőt.

Megszóla a cigányzene is, meg most dalokat játszanak, a taucdarabokat csak del-után. Reggel kilenczór jönnek kifelé az uri fogatok, szép nők, kek, rózsaszín, ibolyaszín ruhában, mint megannyi virágok.

Megérkeztek a bányatisztek is, az a szép, a kivel mar a faluban megismerkedtek, azonai oda jön, kezét nyújt Czihelószki néni-nek, Boriskának, és a fiatal orvosnak.

A fiatal pap is, ki a rózsákat adta, üd-vözlí öket és karját nyújtja Czihelószki né-nek, a gömbölyded alakú asszonyka biza-lommal kapaszkodik karjába, a bányatiszt Bo-riskát veszi karjára, s mennek a regge-lhez.

megbeszült. Molt két jubileuma alkalmából uralkodónk levelelleg üdvözölte. Erzsébet királyné s szombaton Livornóból Rómába utazott. Nem tudják, hogy a pápát meglátogatta-e? Az olasz királyi család tagjai közül az idő szerint egy sincs Rómában. — Molt-ke jubileuma. Potsdamban gróf Moltke tisztelgetés díszedél volt, melyen a császári páron kívül az ott időző fejedelmek, hercegek, tábornokok és más katonai és polgári előkelőségek vettek részt. A császár rövid üdvözlő szavak kíséretében emelt poharat Moltkéra és koccintott ve'e.

Városi közgyűlés.

Debreczen, október 28.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága ma d. e. rendes közgyűlést tartott, melynek napirendjére számos fontos tárgy volt felvéve.

Gróf Degefeld József főispán meg-nyitván a szepen látogatott közgyűlést, Vé-re-tesy István főjegyző felolvassa az augusztus és szeptember hónapokról szóló polgár-mesteri jelentést, mely minden meg-jegyzés nélkül tudomásul vétetik.

Olvastatik a miniszterelnök i-leirat, mely mellett ő felsegének városunk általi fogadtatása alkalmából fejedelmi köszönő és elismerő kezirát másolatban leküldi. Az általaunk már közölt, Szekelyhidról keltezett királyi köszönőirat felolvassát a közgyűlés tagjai felalva hallgatták végig. A legmagasabb köszönőirat örvedetes tudomásul vétetik, ki-nyomatattik és házaként szethordatik.

Olvastatik a belügyminiszteri leirat, mely szerint Nagy- és Kis-Gut puszták törvénykezési tekintetben, a nyire-gházai tör-vényesek területéből a depr. kir. törvényesek és járásbírósg területi köréhez csatoltattak. Örvedetes tudomásul vétetik s az igazságügy-miniszterhez, e régi óhaj megvalósításáért, kö-szönő irat intéztetik.

A consulo kinevezéséről szóló mi-niszteri leiratok, valamint Szabolcsmegye és Szatmár város hódoló küldöttségeinek a deb-reczeni vendégszeretetet megköszönő átiratai egyszerűen tudomásul vétetnek.

A városi tisztifőgyész helyetteseül a közigazgatási bizottságba — a tanács előter-jesztésére — Dr. Magoss György algyész megválasztatik.

Sáveli Dező országos miata-rajztano-dai növedék részére a f. iskolai évre 300 firt, Csánki Jozsef iparművészeti iskolai növedék részére 200 firt, a depr. izraelita hitközség részére — iskolai czélokra — 1000 firt, az agost. egyház részére hasonló czélokra 500 firt segély és 8 meteröl tüzifa megszavaztatik.

Olvastatik a tanácsi előterjesztés az 1891-ik évi házi pénztáriköltsé-g-előirányzat tárgyában. A költségvetés nagy részletességgel van kidolgozva s fel van tartatve a különböző pénztárak költségve-tese is. Nyomatásban 56 lapra terjed.

Debreczen város költségvetése, több mint egy millió firt kiadással, holmi kisebb ország költségvetését felulmúlja. A költségvetés főb adatait már közöltük.

A kisebb javadalmazás a tisztviselők fizetésének javítására 5000 firt szavaztatik meg; ha a regale-megváltás és a nagy kölcsönök ügye lebonyolították: akkor nagyobb mérvű fizetés-emelések helye-zetnek kiutastva.

Lengyel Imre azt kerdezi, hogy a városi nagy tanácssteremnek közgyűlési terem me való bereadezése mincs-e czelba veve? A költségvetésben erre fe-dezetet fölveve nem lát. A rendkívüli költségve-tésben fölvet 5000 firtot kerí erre fordítani. — (Helyeslés)

Simonffy Imre polgármester kijel-enti, hogyha a közgyűlési ermet rendszeren skarnak berendezni s asztalokkal elátani: akkor szuk lenne a terem. Nem lehetetlen azonban, hogy egy néhány asztalt beállításak. (Mi újságirók is nagyobb asztalt kerünk, mert a mostani asztal olyan kicsiny, hogy ketten is alig férnek el mellette! Reiterens.)

Fűre terített piros abroszok mindenütt megrakva a sok jóval, sütek, sütemények, befőttek, vaj, kalács, narancs és italok, hideg kávé sem hiányzik.

Kiki siet ismerősei körében helyre szert tenai.

Most elegáns fogat közeledik, benne szép, de már korosabb hölgy ül, világos szürke öltö-zékben, mellette öszes férfi, nagy buzavirág kek szemét gyönyörködve emeli a fiatal hölgyre, ki fekete lovagló ruhában ül szép lován, fejen nem czilinder, hanem kecses kis főveg, kevéssé felre nyomva.

Vállan egyetlen, óriási tüzes szegfű, egy gyámánktól tüvel megerősítve, mely tündéklően szikrázik a napfényben s ezrekrel tanu-szkodik.

De nem azon, hanem a hölgy arcán akad meg a bámolók szeme. A tökéletes szép ség párosulva azzal a nagy világi kellemmel, mely a társadalmi életben oly nagy előnyökkel ruhazza fel az egyet.

Többen jönnek velük szintén lovon, de a hölgy egy pillanattal előbb állítja meg a lo-vát, míg amazok nem szálltak le, a hintón jövő inas meg a méltóságos bárónet se-gíti le.

A fiatal orvos véletlenül épen közel áll, ugy illik, hogy segítségére legyen a lóról le-szálló hölgynek.

(Folyt. köv.)

Szabó József főszámvevő kerí a köz-gyűlés tagjait, hogy újabb és újabb kiadáso-kat ne vegyenek föl a költségvetésbe. A nagy-terem berendezése pedig e z r e k b e ke-rülne.

Márk Endre szükségesnek látja a nagy teremnek asztalokkal való ellátását. Nem ke-rülne az túl sok áldozatba.

Az indítvány kiadatik a tanácsnak, hogy a nagy terem berendezésére vonatkozólag még éz folyamán tegyen előterjesztést a közgyűlésnek.

A költségvetés ezután általános-ságban elfogadtatott s átterák a részletes tárgyalásra. Egyházi és iskolai czé-lokra 54,824 firt 81 kr az előirányzott ki-adás.

A rendkívüli kiadásoknál Géresi K. szóla fel s kerí a közgyűlést, hogy a főisko-lában berendezett nyilvános olvasó-terem megélezesét (évi 200 firt) emelje föl a város évenként 600 firta.

Szabó József főszámvevő a város által eddig hozott áldozatot elégségesnek tartja a véleménye szerint most már a társadalomnak kellene fölkarolni a főiskolai olvasó terem ügyét. Kerí, hogy a jövő évre ne vegyent fel e czéla semmit a költségvetésbe.

Gróf Degefeld József főispán ki-jelenti, hogy azért nem vétetett föl e tétel a költségvetésbe, mert a segély iránti kérelem későn érkezett be. Nem ellenzi azonban, hogy az eddigi segély megadásak.

Kiss Albert szerint nem az olvasó-terem berendezéséről, hanem fenntartásáról van itt szó. Fejtegeti a nyilvános olvasó-terem nagy fontosságát, felsorolja azon áldozatokat, melyeket e czéla a főiskola és az egyház-kerület hoztak, hangsúlyozván, hogy a főiskola értékes könyvtárát felekezeti költségek nél-kül bocsátja a városi nagy közönség haszná-latára, kerí a közgyűlést, hogy 300 firt évi segélyt szavazzon meg az olvasó-terem éz-szere.

Ármós Bálint állandóan óhajta az olvasótermet segélyeztetni. A közgyűlés — szavazattöbbséggel — 300 firt segélyt meg is szavaz.

A költségvetés többi pontja minden meg-jegyzés nélkül elfogadtatott. — Az egy millió budget tárgyalásán aránylag rövid idő alatt és könnyedén esett át a közgyűlés. A vég-összeg a következő:

Összes kiadás:	1142 801 firt 12 kr.
Összes bevétel:	1101 455 firt 79 kr.

A hiány: 41 345 firt 33 kr.

Az összes netalán mutatkozó pénztár-maradványon felül a 69,896 firt 90 kr kint-levő legelőadó hátralebél fedeztetik.

A különböző pénztárak költ-ségvetését ezáltal nem tárgyalat, csak egy-szerűen tudomásul vétetik. E kimutatás kü-lönbön most először vétetett fel a költségvetésbe.

A berkocsik száma tízoldór időre — a tanács fogja megállapítani. A Péterfa-utcai kulturási ujsztású földirtókos gaz-daság alapszabályai megerősítetnek.

A fejsz-tehenek tögyének mesterséges nagyobbitása tilalmáról szóló szabályrendelet egyhangúlag elfogadtatik.

Kalmanczey Mor és társai rendőrtiszt-viselők felebbezést nyujtottak be az egyen-ruhazati szabályzat ellen, illetve azon pont ellen, hogy a rendőrtisztviselők saját költ-ségükön tartoznak egyenruhát kiállítani.

A felebbezés, mint tárgyalta, elutasítatik, mert eszabályzat a bel-gyűminiszter már megerősítette.

Olvastatik a tanácsi előterjesztés az 1891 és 1892 évi utadoköltsé-g előirányzatra. E költségvetés főb tetelei a következők:

Bevétel 1891 évre 19,895 firt, — szük-séglet 61,284 firt, — utadóból fedezendő 41,399 firt; — bevétel 1892 évre 11,060 firt, szük-séglet 48,144 firt, — utadóból fedezendő 37,084 firt. Ezen összegek a minimumokból és az ál-lami adók utaa fizetésből 8%-ból fedeztetne-nek. A minimum lenne 3 kezi napszám ára után 1 firt 50 kr, ket igas jóság után 2 firt. Jóna Dániel a perczentekek leszállitani óhajta, mert az adoknál még ilyen óriási ug-rást nem észlelt. Harsányi János elegnek tartana, ha 5% állapítatna meg. Ori Mihály teivnagositast kerí annak nevé, hogy az utadóból a dűd-utak is rendben tartatnak-e?

Lengyel Imre nézete szerint e munkálat nincs meg minden irányban előkészítve, azért azt indítványozza, hogy e költségvetési ügy-veések le a napirendről. Balogh Mihály főmérnök szerencsés helyzetnek tartja, hogy a 8% elégséges lesz Ajánlja a költségvetés elfogadását, Dr. Kolia János szinten magasnak tartja a 8%-ot, elég lenne 5%, ehz állapít-atnak meg a szükséglet is. — Márk Endre bizottságának kerí az ügyt kiadni.

Kiss Albert a 8%-ot szintén magasnak tartja, s helyesnek találna, ha egy bizottság vizsgálná meg ezen ügyt, s tepne róla előter-jesztést egy közlelő összehívadó rendkívüli közgyűlésre. Komlóssy Arthur úgy látja, hogy ezen ügyt a bizottság tagjainak többsége tárgyalni nem akarja, kerí tehát a főispánt, hogy ne forcirozza az ügyt, mert az nem válik az ügy javára.

A főispán a patronátusra vonatkozó in-dítványra való tekintettel érszakolta ezen ügyt, de az idő előrehaladtott volta miatt keuytelen volt a közgyűlést délután 1 órakor bezárni.

* Feltöltési ta-talólagos-gegi 9 o-kejenek m-jelenni.

* A pá-iskolai ifjus-az egyháze-ségesnek lát-Általános ne-bajra provok-a fősisko-tekintet-mondott ki- mert hiszen-ják a pártba-kepezett edd-kényük-ke-ki, hogy azo-ben, holmi-tudnak erel-sport (m-egyik nem-ták volna. A-uraknak ez-lobbantotta-óket azon v-lyek a taná-szából ere-közönhető-iskolai törve-egyházkerül-ilyenformán-gyon erezh-ás korláto-mindenki h-lenó" f-iskolai ta-hogy az eg-lou, mert v-helyzetbe s-ha párbajra-iskolai szabá-rekedniök h-halotta-ismérjük az- valakit ere-tartjuk a ké- valaki a ké-be mer szá-jelenleg ne-jól tudjuk-rólmeányk-elői lehet-e-tőselet is e-készis k-kább meg-tit „ecclesi-lyelege, me-feszkik. Az-rendszerbe-hogy a pár-szuntetés-e képes; i-bajozást est-ját — rem-ellen hozott-ifjúság kor-folja ejten-teregen czei-sert rögtön-surlodást, az ifjus-fog terelni-sértet ad meg-az ifjakat-zéseket, s-zest, vagy-ügynek. A-Endre mo-volna, meg-nulo ifjak-miségert é-zas sportja-Azok, a ki-nyaire magu-tanulnak a-gyelm-e-rendszerbe-ertesülve, nek ezen-melegege-dgadtak!

* Sz-ankettek-featartsuk-kinek írj-ség nem j-

HELYI HIREK.

* Felhívás. Felkérjük a bizottsági tag urakat, hogy a holnapi folytatolagos városi közgyűlésre, mely reggeli 9 órakor veszi kezdetét, szíveskedjenek minél nagyobb számmal megjelenni.

* A párbajozás ellen, mely tavaly a főiskolai ifjuság közt nagy mérvben elharapózott, az egyházkerületi közgyűlés tudvalevőleg szűk ségesnek látta erélyes rendszabállyal föllépni.

Általános helyeslés közt kimondotta ugyanis, hogy azon főiskolai tanulók, kik valakit párbajra provokálnak, vagy a kihívást elfogadják, a főiskola köréből kikapcsolandók tekintendők.

Nem valami új dolgot mondott ki ezzel az egyházkerületi közgyűlés, mert hiszen valamennyi főiskola törvényei tiltják a párbajt, egyedül a debreczeni főiskola képezte eddig kivételt, melynek növekedéi

kényük-kedvük szerint párbajozhattak, a nélkül, hogy a tanár-urak, kik apró-cseprő ügyekben, holmi szegény szolgálóakkal szemben, tudnak erélyesek lenni, az ifjakat ezen urias sport (mert mi egyéb a párbaj a sport egyik nemel?) gyakorlásában megakadályozták volna.

A múlt iskolai év folyamán a tanár-uraknak ezen mulasztását több ízben szemükre lobbantottuk, s magán-utón is figyelmeztettük őket azon veszedelmes következményekre, melyek a tanári kar lajha és erélytelen eljárásából eredhetnek.

A mi felszólalásainknak köszönhető első sorban, hogy a tanári kar az iskolai törvényekre vonatkozó módosítását az egyházkerületi közgyűléshez betejesztette, s ilyenformán az iskolai törvényeknek egy nagyon érezhető hiánya pótoltatott.

A párbajozás korlátozása végett hozott rendszabályt mindenki helyeselte, a „Debreczeni Ellenőr” tegnapi tárczacikk írója (maga is főiskolai tanuló) azonban azon nézetben van, hogy az egyházkerületi közgyűlés túllépett a cze- lon, mert a jogakadémiai ifjuságot igen ferde helyzetbe sodorta, a mennyiben a joghallgatók, ha párbajra hívatnak, nem bujhatnak egy iskolai szabály gyöngé köpenye alá, hanem verkedniök kell, mert különben erkölcsi halottakká lesznek.

Mi ugyan nem ismerjük azt el, hogy a párbaj visszautasítása valakit erkölcsileg megölne, sőt éppen azt tartjuk a legnagyobb erkölcsi bátorságnak, ha valaki a közvélemény ferde áramlatával szembe mer szállani. Ez különben felfogás dolga, s jelenleg nem vitakozunk felette.

Mi nagyon jól tudjuk azt, hogy bárkit sodorhatnak a körülmények olyan helyzetbe, hogy a párbaj elől lehetetlen kitérnie. Sőt még azt az eshetőséget is el tudjuk képzelni, hogy egy lelkész is kénytelen párbajt vívni, annál inkább megtörténhetik ez egy joghallgatóval, a kit „ecclesiái minőség” nem fedez. De a dolog lényege, melyert most tollat fogtunk, nem itt fekszik.

Az egyházkerületi közgyűlés a szigorú rendszabállyal ugyanis nem arra czelzett, hogy a párbajt megszüntesse, mert ennek megszüntetésére a legszigorubb országos törvény se képes; az egyházkerületi közgyűlés a párbajozást csupán korlátozni akarta, s ezen czélját — reméljük — el is fogja érni.

A párbaj ellen hozott rendszabály csökkenteni fogja az ifjuság körében a surlódásokat; gondolkozóba fogja ejteni a veresebbeket a felett, hogy valyon célszerű lesz-e minden apró surlódásért rögtön fegyverre kelní? Szamos olyan surlódást, mely eddig párbajjal intézettek el, az ifjusági becsületsekkélel fog terelni. Annak verdictje elegettel ad a sértett félnek, a mit a párbaj ritkán ad meg.

Figyelmeztetni fogja a rendszabály az ifjakat arra, hogy ne keressék az összetűzéseket, s ne kvalifikáljanak minden görbe nézést, vagy tyuszemre lépet — becsületbeli ügynek. A rendszabállynak, mely a György Endre módosítása nélkül még szigorubb lett volna, meg lesz az a következése, hogy a tanulók ifjak nem teszik kockára mindeu semiségert életüket, s nem fecserlik a párbajozás sportjára — a szüleik pénzét.

Azok, a kik e rendszabályt meghozták, többnyire maguk is család-apák, kiknek fiai ott tanulnak a főiskolában, tehát a tyúsi feyelmet gyakorolták, midőn a szükséges rendszabályt megalkották. S mi ugy vagyunk értesülve, hogy az egyházkerületi közgyűlésnek ezen határozatát a szülők mindenfele nagy meglepéddel és megayugvással fogadták!

* Színház. Szerkesztőségünkben fontos anketek folynak azon kérdés, felett, hogy fenntartsuk e színházi rovatunkat továbbra is? Kinek írjunk színházi referátát, ha a közönség nem jár a színházba? Ha a közönség az előadásokat sem nézi meg, hát a színházi rovatot hogy olvassák el? Tegnep este is csaknem üres ház előtt folyt le Szigligeti híres népszümmének, a „Csikós”-nak előadása.

Az előadásról csak jót írhatunk. Haddainak e darab czimszerepe a legremekebb alakításai közé tartozik. A szebbnél-szebb dalokkal felvillanyozta a közönséget. Meltó párja volt B. Cservári Ilona (Rózi), játéka, dalai egyformán tetszetek. Osztottak az est sikerében: Góth (Asztolf), Bérczi (Bence), Andorfi (Szarayai) Hegyesi (rektor), Lászyne (Karvasyne) s Mátray J. (Kiss Bálint). — Püspöki (Márton) meg éppen elemében volt. A részeges venasszonyok (Sulink a M., Antalné s Pethő J.) hosszu és élénk derűséget keltek. Gyöngyi a komornik rövid szerepében, a közönség zöme pedig távol maradásával tünt ki.

* Királyi adomány. Királyi ő felsége a debreczeni pinczerek beteg-segélyező és ápolóegylete részére magán-pénztárából 50 frtot adományozott.

* Gyors baromfi-szállítás. A kereskedelemügyi miniszter ama rendelete folytán, hogy a tojás és élő baromfi küldemények gyors és folytatolagos továbbítása ugy a bel mint a kiviteli forgalomban bármily mennyiségben való feladásnál biztosítassék, oly intézkedés történt, hogy e küldemények továbbítására mindama viszonylatokban, melyekben az eddigi tapasztalatok szerint ily küldemények számbavehető mennyiségben kerültek feladásra, a legalkalmasabb vonatok eleve pontosan jelöltettek ki, a többi eddigélel éppen nem, vagy csak csekély mérvben igénybe vett viszonylatokra néve pedig elrendeltettek, hogy e küldemények továbbítására mindenkor a leginkább megfelelő vonatok, sőt kivételes esetekben lehetőség szerint személyvonatok is igénybe vétessenek.

Az egyes állomásokon a közönség értesített fog, hogy a feladást a napnak mely órájáig kell eszközölni, hogy a küldeménynek az illető vonattal teyleg elszállíthatassanak.

* Gyászjelentés. A legmélyebb fájdalom telt szívvel tudatjuk felejtethlen jó férjem, szeretett vóm, testvérünk és rokonok néhai Kapsafalvi Kútk Jánosnak folyó évi október hó 26-án, életének 54-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi részei folyó hó 28-án d. u. 1/2 3 órakor fogtak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Batyhány-utca 3552. számú háztól a Szent Anna-utcai sírkertben örök nyugalomra letétni. Az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 29-én reggeli 9 órakor fog az egék urának bemutatattni. Mely vég-tisztességételre rokonainkat, barátainkat és a t. közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1890 október 26-án. Özy. Kútk Jánosné szül. Stoltz Irén. Anyósa: Özy Rácz Handelt Emilia. Testvérei: Terecz férj Söter Endre, Méri férje Váci Károly valamint számos rokonok nevében is. Béke lengjen az elhunytak porai felett!

x Biztos gyógyhatás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében, felfúvódásban, szorulásban, főtájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll féle seidlitz porok” használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállítóól Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerésztárakban határozottan Moll A. készítménye, az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő. 1.

* Egyház. A debreczeni ref. egyház tanácsatérmeben 1890-ik évi okt. hó 29 dik napján d. u. 3 órakor közgyűlés tartatik. Tárgy: folytatolagos tárgyalása a parochialis körök szerinti felosztásra vonatkozó terjavaslatnak.

* Jegyzői szaktanfolyam. A torontálme-gyei közsegi és körjegyzői szaktanfolyam igazgatósága által ezennel közhírre tétetik, hogy ezen közsegi és körjegyzői szaktanfolyam immár a II-ik évében f. évi november hó 16-án fog megnyilni. Ezen a vármegye törvényhatósága által segélyezett tanfolyamra felvétetik, a ki az 1863. évi I. t. cz. 6. §-ában előirt elméleti képzettséget igazolja. A felvétel iránt f. évi (1890.) november 10-ikéig akár szó- akár írásbelileg lehet jelentkezni — az okmányok eredetiben vagy hiteles másolatban csatolása, illetve felmutatása mellett — a tanfolyam igazgatójánál (Nagy-Becs-kerek megyeház). A felvételtől, illetve fel nem vételtől a jelentkezők írásbelileg értesítettnek. A tanfolyam 1890. évi november 16-tól 1891. évi május hó 1-ig tart. Tandíj: a torontálme-gyebeliek részére 30 frt. — más megyebeliék

részére 40 frt. — Ezen díjak felvétel esetén egy összegben fizetendő le, a tandíj senkinek sem engedtetik el. A tanfolyamon a következő tantárgyak adatnak elő: 1. Jog- és allamtu-dományok encyclopediája. 2. Magyar közjog (az alkotmánytannal kapcsolatban). 3. Közigazgatási jog (a kormányzati politikával). 4. Magyar magánjog (a telekkönyvi rendtartással). 5. Pénzügyigazgatás. 6. Közsegi ügyvitel. 7. Közsegi számvitel és pénztár kezelés (a nemzetgazdaság, pénzügy és államszmvitelan ismer-tetésével). 8. Tisztii irálytan. Az előadások csak az esteli órákban 5—8 ig tartatnak, ugy, hogy a hallgatók e mellett a nappali órákban eset-leges élethivatásukban akadályozva ne legyenek. Bővebb felvilágosítást nyujt a tanfolyam alapszabálya, a mely a tanfolyam igazgatóság-nál kapható. Nagy-Becs-kerek, 1890. okt. hó. A z igazgatóság.

* Gyors baromfi-szállítás. A kereskedelemügyi miniszter ama rendelete folytán, hogy a tojás és élő baromfi küldemények gyors és folytatolagos továbbítása ugy a bel mint a kiviteli forgalomban bármily mennyiségben való feladásnál biztosítassék, oly intézkedés történt, hogy e küldemények továbbítására mindama viszonylatokban, melyekben az eddigi tapasztalatok szerint ily küldemények számbavehető mennyiségben kerültek feladásra, a legalkalmasabb vonatok eleve pontosan jelöltettek ki, a többi eddigélel éppen nem, vagy csak csekély mérvben igénybe vett viszonylatokra néve pedig elrendeltettek, hogy e küldemények továbbítására mindenkor a leginkább megfelelő vonatok, sőt kivételes esetekben lehetőség szerint személyvonatok is igénybe vétessenek.

Az egyes állomásokon a közönség értesített fog, hogy a feladást a napnak mely órájáig kell eszközölni, hogy a küldeménynek az illető vonattal teyleg elszállíthatassanak.

* Gyászjelentés. A legmélyebb fájdalom telt szívvel tudatjuk felejtethlen jó férjem, szeretett vóm, testvérünk és rokonok néhai Kapsafalvi Kútk Jánosnak folyó évi október hó 26-án, életének 54-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi részei folyó hó 28-án d. u. 1/2 3 órakor fogtak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Batyhány-utca 3552. számú háztól a Szent Anna-utcai sírkertben örök nyugalomra letétni. Az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 29-én reggeli 9 órakor fog az egék urának bemutatattni. Mely vég-tisztességételre rokonainkat, barátainkat és a t. közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1890 október 26-án. Özy. Kútk Jánosné szül. Stoltz Irén. Anyósa: Özy Rácz Handelt Emilia. Testvérei: Terecz férj Söter Endre, Méri férje Váci Károly valamint számos rokonok nevében is. Béke lengjen az elhunytak porai felett!

x Biztos gyógyhatás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében, felfúvódásban, szorulásban, főtájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll féle seidlitz porok” használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállítóól Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerésztárakban határozottan Moll A. készítménye, az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő. 1.

* Egyház. A debreczeni ref. egyház tanácsatérmeben 1890-ik évi okt. hó 29 dik napján d. u. 3 órakor közgyűlés tartatik. Tárgy: folytatolagos tárgyalása a parochialis körök szerinti felosztásra vonatkozó terjavaslatnak.

* Jegyzői szaktanfolyam. A torontálme-gyei közsegi és körjegyzői szaktanfolyam igazgatósága által ezennel közhírre tétetik, hogy ezen közsegi és körjegyzői szaktanfolyam immár a II-ik évében f. évi november hó 16-án fog megnyilni. Ezen a vármegye törvényhatósága által segélyezett tanfolyamra felvétetik, a ki az 1863. évi I. t. cz. 6. §-ában előirt elméleti képzettséget igazolja. A felvétel iránt f. évi (1890.) november 10-ikéig akár szó- akár írásbelileg lehet jelentkezni — az okmányok eredetiben vagy hiteles másolatban csatolása, illetve felmutatása mellett — a tanfolyam igazgatójánál (Nagy-Becs-kerek megyeház). A felvételtől, illetve fel nem vételtől a jelentkezők írásbelileg értesítettnek. A tanfolyam 1890. évi november 16-tól 1891. évi május hó 1-ig tart. Tandíj: a torontálme-gyebeliek részére 30 frt. — más megyebeliék

Bosznay J. és Társa

Debreczen, Czegléd-utca Ajánlják eredeti gyári áron Valódi Prof. Dr. Jäger gyapju árúkat u. m.

férfi ingeket, ujjasokat, nadrágokat, harisnyákat, női ingeket, nadrágokat, harisnyákat, fiú és leány ingeket, nadrágokat, öltönyöket, mieder védőket, gyomor melegítőket és

Vadász ujjasokat. Mindezen czikek Prof. Dr. Jäger védjeggyel ellátva.

A Jäger árúknak tisztításánál és mosatásánál betartandó eljárásról külön utasítással szolgálunk. nagyválasztékban:

Posztó és kötött női alsó szoknyák, harisnyák, szárvédők (camáli) és keztük Peluche és harasz gyermek ruhák és sapkáiban továbbá

Női és gyermek Capisonokban és Tricot derekakban. 3.

Megérkeztek A LEGSZEBB 2.

női kézimunkák előrajzolva, elkezdve és kész himzéssel, a teljesen színtartó

HIMZŐSELYMEK száznál több színárnyalatban.

Koresztöltéshez alkalmas terítékek, törülközők, tálczakendők, FUTÓK és CREDENCZRUHÁK.

Megjöttek a kitünő színtartó flanell, Barchent és Clementine

női ruhakelmék, fehér Barchentek, szebbnél-szebb ágyterítők, flanell és utazó pokróczok.

Megérkeztek a legjobb faj paplanok és köztük

SELYEM ATLASZ PAPANOK kitünő minőségben 12 és 14 frt-hoz.

KAPHATÓ KARDOS LÁSZLÓ Czegléd utcai fő- és piaci fiók-üzletében.

SZABÓ LAJOS FIAI DEBRECZEN, Rózsátér.

Az őszi idényre raktárra érkeztek: Divatos női ruhaszövetek, hozzávaló legujabb diszek.

Szines mosó velezek, nagyválasztékban s igen olcsó árakhoz.

Téli (Himalaya) kendők, minden nagyságban.

Kunz József és Társa Budapest, DEBRECZEN, N-Várad.

Legujabb őszi és téli ruhaszövetek, színtartó velezek,

TÉLI KENDŐK és

Tricot derekak nagy választékban érkeztek. (2.)

FISCHER JÁNOS
„K E G Y E L E T” temetkezési intézete
DEBRECZENBEN,
 elvállal temetések rendezését legelőbb árak mellett 10 frittól kezdve :
Teljes temetések halottas kocsikkal vidéken is eszközöltetnek.
Érez, élő és francia művirág
K O S Z O R U K
 Ingyen szalagfelírással, valamint
sírlámpák
 nagy választékban és a legszebb kivitelben használatra is kaphatók.
**Placz, Czégély-ház Miklós-utca sarkán, a megye-
 házzal szemben.**

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyítás. Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-
 jegy, egy sas és MOLL A.
 sokszorosított czége látható.
 Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok,
 gyomorgörgetés, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok,
 vertolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél.
 Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.
 Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerártaiban.
**MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Becs,
 Stadt, Tuchlauben 9.**
 Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb
 nem küldetik.
 Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.
 Utó foglalkozásommal az ön Moll-féle Seidlitzporai
 igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s min-
 denkorra és szívesen „isten írsese meg”-et monok ér-
 te, ezek a gyomrot jóvá és a főt könnyűvé teszik.
 Tisztelettel
Steinko P. J. lelkész Hounetschlag-ban.

**MOLL-FÉLE FRANCIA
 BORSZESZ ES SÓ**

**Legjobb bedörzsölő-
 szer
 köszvény
 csúz
 és minden
 meghűlési
 betegségek
 ellen.**

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A.
 védjegyet és aláírását viseli.
 Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúz, min-
 denemü testfájdalmak és benulásnál; borogatás alajában
 minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Bel-
 séleg viselve hirtelen roszulást, hányás, kolika és
 hasmenésnél.
 Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.
 Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerártár és
 an kereskedéseiben.
**MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs,
 Stadt, Tuchlauben 9.**
 Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb
 nem küldetik.
 Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.
 Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidéke-
 men nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel,
 mivel az emberiség segítségére készletet ónajok tar-
 tani magamnál. Mély tisztelettel
Hornof, lelkész Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógyszer., Tóth Béla gyógyszer.,
 Szent-Királyi és Kalenda, Gerébi Fülöp.

5 FORINT egy ZONA-SACCO
5 FORINT egy TÉLINADRAG

15 FORINT egy TÉLI kabát

Minden tiszta gyapjuszövetből és divatosan készítve. Azonkívül leggyögyöb-
 választék mindennemű őr- és gyermekruhákban szigorúan szolid szabott ára-
 kon, melyek minden darabra fel vannak írva. Továbbá a legdivatosabb angol,
 francia és brünni gyapjuszövetek dus raktára mérték utáni megrendelésekre.

THEIN ÉS TÁRSA
 „ELSŐ HAZAI URI RUHA-OSARNOK”
 Budapest, IV., Hatvani-u. 1. sz. (Ferencziek bazára.)
 Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

MAGYAR | OLASZ
vörös-kereszt-sorsjegyeket | vörös-kereszt-sorsjegyeket
 Húzás már
 f. évi október hó 31-én | f. évi november hó 2-án
Főnyeremény
10,000 forint | 100,000 olasz lira
 eladunk
részletfizetésre
 következő csoportokban:
 3 drb. 30 havi részletre 1 frt 82 krajával | 3 drb. 30 havi részletre 2 frt 09 krajával
 5 " 30 " " 3 frt 03 " | 5 " 30 " " 3 frt 49 " "
 10 " 30 " " 6 frt 06 " | 10 " 30 " " 6 frt 98 " "
 Az első részlet lefizetése után kapja a vevő az eredeti sorsjegyek sorozat- és nyerő-
 számaival ellátott részletet, mely
azonnali játékokra jogosít.
 Vidéki rendezéseknél legérdekesebb a megfelelő öszveget postautalvánnyal feladni
 és hogy ajánlva küldhessük meg a részletet, kérünk az első részleten kívül még
 további 20 krt hozzáánk juttatni.
Az Első Magyar Iparbank váltóüzlete
 Budapest, IV., Deák Ferencz-utca 5. sz.

NEUSTEIN-FÉLE SZUKROZOT
SZT. ERZSÉBET vértisztító
LABDAGSOK

Minden hasonló készítmé-
 nyekkel szemben előnyben kell
 részesíteni ezen labdacsokat,
 melyek mentesek minden ártal-
 mas anyagtól, a legnagyobb
 eredményre használatnak az
 altesti szervek bet-gségénél
 könnyen hashajtók és vértisz-
 títók; egy gyógyszer sem ked-
 vezőbb és a mellett egészen
 ártatlanabb

székrekedéseket
 a legtöbb betegségeknek e biztos forrását olvasni és czukrozott alakja miatt még
 gyermekek is szívesen veszik. — Ezen labdacsokat dr. Pitha udvari tanácsostól
 igen megtisztelő bizo-lyítvánnyal lettek kitüntetve.
 Egy 15 labdacsozt tartalmazó doboz 15 kr. Egy henger, (8 doboz 120
 labdac) ára csak 1 frt. o. é.
OVAS! Minden doboz, a melyen e czég: gyógyszerárt „zum heiligen
 Leopold” nem áll és a nátsó oldálan vedjegyünket nem hordja,
 egy hamisítvány, melynek megvetelétől a közön-ég óvatk igen kell figyelni, hogy
 ne rossz, s nem semmi eredményt fel nem mutatható, de
 epeúséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan Neu-
 stein-féle Erzsébet labdacsozt kell kérni és ezek a borít-
 ékon és használati utasításon az itt látható aláírással el-
 látva. — Főraktár Bécsben: Apotheke „zum heiligen Le-
 opold” des Neustein Ph., Belváros, Ecke der Paaken und Spiegegasse. Rak-
 ár, Debreczenben Rothschnek V. Emil és Tóth Béla (előbb Gölti Nándor), Balázs
 Ödön, Mihalovits István, Tamássy Béla gyógyszerártáiban.

663 665 szám.
 1890.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.
 Alólirott kiküldött végrehajtó az
 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmé-
 ben ezennel közhírré teszi, hogy a deb-
 reczeni kir. járásbírószág 5327 p. 5341 p.
 1890. számú végzése által Szedlák Jó-
 zsef és a fővárosi Pénzügyigazgatóság
 javára Goldhammer Albert ellen 65 frt.
 50 kr. és 100 frt tőke, ennek esedékes
 kamatai és eddig összesen 53 frt
 28 kr perköltség követelés erejéig
 elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmá-
 val bírólal felül foglalt és 975 forint —
 krra becsült szobabutorok és egyebek-
 ből álló ingóságok nyilvános árverés
 útján eladotnak.
 Mely árverésnek a 1578 p. és 16123 p.
 1890sz. kiküldést rendelő végzés folytán a
 helyszínén, vagyis széchenyi-utca 1773.
 sz. a. leendő eszközlésére 1890-dik évi
 nov. hó 7-ik napjának délután 3 órá-
 ja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni
 szándékozók ezennel oly megjegyzéssel
 hivatnak meg, hogy az érintett ingó-
 ságok ezen árverésen, az 1881. évi LX.
 t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet
 ígérőnek becsáron alól is eladatni fog-
 nak.
 Az elárverezendő ingóságok vétel-
 ára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban
 megállapított feltételek szerint lesz ki-
 fizetendő.
 Kelt Debreczen, 1890. évi október
 hó 25. napján.
Sugár Gyula.
 kir. bír. végrehajtó.

Haszonbérbe adandó.
 H.-Böszörményben 1913. h. szám
 alatt több utcára néző főtéren egészen
 újonnan épített ház három, esetleg négy
 szobás lakás, bolthelyiség, pincze, konyha,
 raktár-helyiség, éléskamarával, padlással
 és istállóval mai naptól kezdve több
 évekre haszonbérbe adandó. Értekezni
 ugyanott a tulajdonossal ifj. Gáll Fe-
 rencz-cz. l.

Nowák Vincze.
 nosztó raktára
BRUNNEN,
Krautmark 13.,
 ajánlja a legdivatosabb s legjobb
öltözéki kelméit
 3.10 méteres componokban egy tükéletes öltözékre
 5.—, 6.—, 8.—, 9.50, 10.—, 12.—, 13.—, 15.—,
 20 forintért s felebb.
Felöltőre való kelméit
 2.10 méteres componokban egy felöltőre 5.—, 6.—
 8.—, 10.—, 15 frtért és tölebb
Téli kabátra való kelméit
 2.10 méteres componokban egy téli kabátra 5.—,
 6.—, 8.—, 10.—, 12.—, 15 forintért és felebb.
Stajer loden
 vadászkabátokra 2.10 méteres componokban 5.—,
 8 forintért és felebb
Kitűnő télelkelmek
 felöltőkre és téli kabátokra, méterenként frt 1.50,
 2.—, 3.—, és felebb.
 A szállítási utánvételt vagy előfizetésre történik. Meg-
 nem telelő visszafogadtatik és becsereztetik.
 Minták ingyen és bérmentve.

Minden dohányüzletben és díszárú-üzletben.
 A legjobb szivarka-papír a valódi
LE HOUBLON
 GAWLEY & HENRY-TŐL
 PARISBAN
 1890-91. MÁJUSI VILÁGKIÁLLÁS ÉRŐS-ÉREK.
 Főraktár: KANITZ OTTÓ & TÁRSNAI DEBRECZEN.
 Debreczenben: Baum Miksa-nál.